

Poválečné období v Československu

Většinu Československa osvobodila Rudá armáda, která byla v té době upřímně vítána jako hlavní vítěz nad nacistickým Německem, vůči západním spojencům panovala nedůvěra spojená s Mnichovem a ze zkušeností ze světové hospodářské krize, kdy demokratické vlády ji nedokázaly účinně řešit. **Společnost tíhla doleva**, to nahrávalo komunistům.

Při jednání o budoucí vládě a poválečném uspořádání země převažovaly komunistické návrhy. Politické strany musely vstoupit do Národní fronty Čechů a Slováků.

Rozloha Československa se zmenšila, Sovětský svaz si připojil Podkarpatskou Rus. Země přišla o ukrajinskou, rusínskou a ruskou menšinu. Židi a Romové byli z velké části vyhlazeni. Z českého pohraničí se muselo rozhodnutím Postupimské konference přesídlit do Německa asi 3 milióny Němců.

Divoký odsun - odehrál se hned po válce, živelné vyhánění německy hovořícího obyvatelstva z domovů, byl oprovázeno násilnými akcemi s oběťmi na životech.

Organizovaný odsun - probíhal do konce roku 1946, vysídlenci zde museli zanechat veškerý majetek, antifašisté zde mohli zůstat.

Volby v roce 1946 znamenaly zápas o budoucnost republiky. **Komunisté** dobře ovládli propagandu a **volby vyhráli**. Předsedou vlády se stal komunist Klement Gottwald a politická situace vedla ke komunistickému převratu v únoru 1948 (kapitola únor 1948).

Po komunistickém převratu v roce 1948 nastalo pronásledování odpůrců režimu. Vznikla **Státní bezpečnost, tajná policie**, sledovala občany a nutila je zastrašováním ke spolupráci nebo je posílala do vězení. Ve vězení "estébáci" porušovali zákony a dopouštěli se mučení. Někteří vězni byli umučeni k smrti. Na podzim roku 1948 byl přijat zákon na ochranu lidově demokratické společnosti a ten umožňoval represe proti komukoliv.

Byli stíháni členi nekomunistických stran a bojovníci proti fašismu na západě např. českoslovenští letci bojující v Británii. Komunisti pronásledovali tzv. **třídní nepřátele**: církevní představitele, inteligenci, sedláky (nechtěli vstoupit do jednotných zeměděl. družstev), majetnější vrstvu společnosti, občany nesouhlasícími s novými poměry a lidi mající jakékoliv spojení se západem. Byli vyhazováni z práce, vystěhováni z bytu nebo skončili ve vězení nebo v táborech nucených prací.

Politické procesy - po komunistickém převratu začaly probíhat tzv. **vykonstruované** politické procesy, které lživě ukazovali na obviněné, že byli agenti západu, vlastizrádci a připravovali teroristické akce. Obětí bylo skoro čtvrt milionu, kteří skončili dlouhá léta nevině ve vězení a okolo 200 jich bylo popraveno, hovoříme o justičních vraždách: generál Heliodor Pík, doktorka Milada Horáková a další.

Komunisté prováděli **čistky ve vlastních řadách**, po vzoru SSSR, např. generální tajemník KSČ Rudolf Stránský byl neprávem obviněn a popraven z mezinárodního spiknutí proti Sovětskému svazu.

V ekonomice začali komunisté v rozporu s ústavou znárodňovat, moc nad podniky přebíraly odbory. Začaly tzv. **pětiletky**, plán na 5 let. Probíhala kolektivizace zemědělství, byl zabavován majetek rolníkům, kteří nechtěli se svým majetkem vstoupit do společného družstva.

V roce 1953 došlo k měnové reformě, zavedení nové koruny, mnoho lidí tím bylo ožebračeno, státem okradeno. Byly zavedeny jednotné maloobchodní ceny.

Prostuduj text a odpověz písemně na otázky:

1. Proč společnost po válce politicky tíhla doleva ?
2. Co to byl divoký odsun ?
3. Kdo byli třídní nepřátele ?
4. Co byli politické procesy ?
5. Co dělala po r. 1948 Stb ?

